

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ३, अंक ४४(३)]

सोमवार, एप्रिल २४, २०१७/वैशाख ४, शके १९३९

[पृष्ठे २४, किंमत : रुपये ९.००

असाधारण क्रमांक १०२

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमांन्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांन्वयित्वात) नियम व आदेश

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २४ एप्रिल २०१७.

अधिसूचना

महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५.

क्रमांक टीईएम. २०१६/सीआर ४७३ (भाग-१)/टीई-४.—महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ (२०१५ चा महा. २८) च्या कलम ३ ची पोट-कलमे १ व २ याद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, शासन अधिसूचना, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, क्र. टीईएम. २०१५/सीआर ५३६/टीई-४, दिनांक ११ मार्च २०१६ अधिकृतित करून, महाराष्ट्र शासन, याद्वारे यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (२) मध्ये नमूद केलेले पूर्ण वेळ व्यावसायिक पाठ्यक्रम हे उक्त पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाच्या प्रयोजनासाठी **अनुसूची - क** मध्ये पदविका पाठ्यक्रम, **अनुसूची - ख** मध्ये पदवीपूर्व पाठ्यक्रम आणि यथास्थिती **अनुसूची - ग** मध्ये पदव्युत्तर पदवी पाठ्यक्रम म्हणून अधिसूचित करीत आहे.

अनुसूची-क

व्यावसायिक पदविका पाठ्यक्रम

अनु- क्रमांक (१)	व्यावसायिक पाठ्यक्रमाचे नाव (२)	प्रवेशासाठी आवश्यक पात्रतेच्या अटी व शर्ती (३)
------------------------	---------------------------------------	---

- १ अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान पदविका. (क) दहावी नंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाचे प्रथम वर्ष,—
(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;
(दोन) त्याने किमान ३५ टक्के एवढ्या गुणांसह माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र (एसएससी)
(इयत्ता १० वी) परीक्षा किंवा तिच्याशी समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केली असली पाहिजे.

अनुसूची-क—चालू

(१)	(२)	(३)
		(ख) दहावीनंतरच्या पदविका पाठ्यक्रमाचे थेट द्वितीय वर्ष,—
		(एक) उमेदवार हा भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;
		(दोन) त्याने उच्च माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र (एचएससी) (विज्ञान) परीक्षा किंवा व्यावसायिक विषयासह एचएससी (विज्ञान) किंवा तांत्रिक विषयासह एचएससी विज्ञान परीक्षा उत्तीर्ण किंवा एसएससीनंतर २ वर्ष कालावधीचा आयटीआयमधील समुचित विशेषीकरण असलेला अभ्यासक्रम पूर्ण केलेला असला पाहिजे.
		(ग) बारावीनंतरच्या सरफेस कोटिंग टेक्नॉलॉजीमधील पदविका पाठ्यक्रम,—
		(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;
		(दोन) त्याने इंग्रजी, भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र व गणित हे विषय घेऊन एचएससी (इयत्ता १२ वी) (विज्ञान) परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे.
२	औषधनिर्माण-शास्त्र पदविका.	(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;
		(दोन) त्याने भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयासह गणित किंवा जीवशास्त्र (वनस्पतीशास्त्र आणि प्राणीशास्त्र) यापैकी एक विषय घेऊन एचएससी (विज्ञान) परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे.
३	हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान पदविका.	(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;
		(दोन) त्याने एचएससी (इयत्ता १२ वी) परीक्षा कमीत कमी ३५% गुणासह उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे.

अनुसूची - ख

(व्यावसायिक पदवीपूर्व पाठ्यक्रम)

१	पदवीपूर्व अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान पाठ्यक्रम (बी.ई. / बी.टेक.)	(क) प्रथम वर्ष.—
		(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार,—
		(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;
		(दोन) त्याने भौतिकशास्त्र व गणित या अनिवार्य विषयासह रसायनशास्त्र किंवा जैवतंत्रज्ञान किंवा जीवशास्त्र किंवा तांत्रिक किंवा व्यावसायिक विषयापैकी एक विषय घेऊन एचएससी परीक्षा अथवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण करून त्यामध्ये वरील विषयात एकत्रित मिळून किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्याबाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत आणि त्याने सक्षम प्राधिकरणाने घेतलेल्या सामाईक प्रवेश परीक्षेमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे ; किंवा
		(दोन) उमेदवार अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान विषयातील पदविकाधारक असला पाहिजे आणि त्याने किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्याबाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत ; किंवा
		(दोन) उमेदवार हा विद्यापीठ अनुदान आयोगाने व्याख्या केल्याप्रमाणे मान्यताप्राप्त विद्यापीठामधून बी. एससी. पदवी परीक्षा उत्तीर्ण असावा आणि त्यात त्याने किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत व उमेदवार गणित या विषयासह एचएससी परीक्षा उत्तीर्ण असावा.

अनुसूची-ख—चालू

(१)

(२)

(३)

(२) अखिल भारतीय उमेदवारी असलेला उमेदवार, जम्मू व काश्मीरमधील स्थलांतरित उमेदवारी असलेला उमेदवार,—

(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;

(दोन) त्याने भौतिकशास्त्र, गणित या अनिवार्य विषयासह रसायनशास्त्र किंवा जैवतंत्रज्ञान किंवा जीवशास्त्र किंवा तांत्रिक किंवा व्यावसायिक विषयापैकी एक विषय घेऊन एचएससी परीक्षा अथवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण करून त्यामध्ये वरील विषयात एकत्रित ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्याबाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत आणि त्याने जेईई (मुख्य) प्रश्नपत्रिका-एक मध्ये किंवा सक्षम प्राधिकरणाच्या सामायिक प्रवेश परीक्षेमधील प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे ; किंवा

(दोन) उमेदवार अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान विषयातील पदविकाधारक असला पाहिजे आणि त्याने किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्याबाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत ; किंवा

(दोन) उमेदवार हा विद्यापीठ अनुदान आयोगाने व्याख्या केल्याप्रमाणे मान्यताप्राप्त विद्यापीठामधून बी. एससी .पदवी परीक्षा उत्तीर्ण असावा आणि त्याने किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत व उमेदवार गणित या विषयासह एचएससी परीक्षा उत्तीर्ण असावा.

(३) अनिवासी भारतीय/भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती/भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची व आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले, आणि विदेशी नागरिक,—

(एक) उमेदवाराने भौतिकशास्त्र व गणित या अनिवार्य विषयांसह रसायनशास्त्र किंवा जैवतंत्रज्ञान किंवा जीवशास्त्र किंवा तांत्रिक किंवा व्यावसायिक विषयांपैकी एक विषय घेऊन एचएससी परीक्षा अथवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण करून त्यामध्ये वरील विषयात एकत्रित मिळून किमान ५० टक्के गुण मिळवलेले असावेत ;

(दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी अधिसूचित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.

(ख) थेट द्वितीय वर्ष (आनुषंगिक) प्रवेश,—(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असलेले उमेदवार,—

(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;

(दोन) त्याने अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान मधील समुचित शाखेतील पदविका परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्याने अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान पदविका पाठ्यक्रम परीक्षेमध्ये किमान ४५ टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४० टक्के गुण) मिळवलेले असावेत ; किंवा

अनुसूची-ख—चालू

(१)	(२)	(३)
२ पदवीपूर्व औषधनिर्माणशास्त्र पाठ्यक्रम (बी.फार्म.)	(क) प्रथम वर्ष.—	<p>(दोन) त्याने विद्यापीठ अनुदान आयोगाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने मान्यता दिलेल्या विद्यापीठाची बी.एससी. पदवी परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने किमान ४५ टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४० टक्के गुण) मिळवलेले असावेत आणि तो गणित हा विषय घेऊन एचएससी परीक्षा उत्तीर्ण झालेला असला पाहिजे ;</p> <p>परंतु, या प्रवर्गातील उमेदवारांना Engineering Graphics/Engineering Drawing आणि Engineering Mechanics या विषयाची प्रथम वर्ष अभियांत्रिकी पाठ्यक्रमाची परीक्षा, द्वितीय वर्षाच्या विषयासोबत देऊन उत्तीर्ण होणे आवश्यक आहे.</p> <p>(तीन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>
	(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेला उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असलेला उमेदवार,—	<p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;</p> <p>(दोन) त्याने भौतिकशास्त्र व रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयांसह गणित किंवा जैवतंत्रज्ञान किंवा जीवशास्त्र या विषयांपैकी एक विषय घेऊन एचएससी किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे आणि त्यामध्ये एकत्रित किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्ग आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत ;</p>
	(दोन) सीईटी मध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.	
	(२) अनिवासी भारतीय/भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती/भारतीय वंशाच्या व्यक्तींची व आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले, आणि विदेशी नागरिक,—	<p>(एक) उमेदवाराने भौतिकशास्त्र व रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयांसह गणित किंवा जैवतंत्रज्ञान किंवा जीवशास्त्र या विषयांपैकी एक विषय घेऊन एचएससी किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे आणि त्यामध्ये एकत्रित किमान ५० टक्के गुण मिळवलेले असावेत ;</p> <p>(दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी अधिसूचित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>
	(ख) थेट द्वितीय वर्ष (आनुषंगिक) प्रवेश,—(१)महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेला उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असलेला उमेदवार,—	<p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;</p> <p>(दोन) त्याने अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने किंवा भारतीय औषध निर्माणशास्त्र परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून औषधनिर्माणशास्त्रामधील पदविका परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा किमान ४५ टक्के (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४० टक्के) गुणांसह उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे ;</p>
		(तीन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.

अनुसूची-ख—चालू

(१)	(२)	(३)
३ फार्म डी	(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेले उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असलेले उमेदवार,—	<p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;</p> <p>(दोन) त्याने भौतिकशास्त्र, रसायनशास्त्र या अनिवार्य विषयासह गणित किंवा जैवतंत्रज्ञान किंवा जीवशास्त्र या विषयांपैकी एक विषय घेऊन एचएससी किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे आणि त्यामध्ये एकत्रित मिळून किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्ग आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत ; किंवा</p> <p>(दोन) त्याने राज्य मंडळाशी संलग्न असलेल्या आणि सक्षम केंद्रीय प्राधिकरणाने व राज्यशासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून औषधनिर्माणशास्त्रामधील पदविका परीक्षा किमान ५० टक्के (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के) गुणांसह उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे ;</p> <p>(तीन) त्याने सीईटी मध्ये कमीत कमी ५० टक्के गुण मिळवलेले असले पाहिजेत.</p>
४ पदवीपूर्व वास्तुशास्त्र पाठ्यक्रम (बी.आर्च.)	(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेले उमेदवार, अखिल भारतीय उमेदवारी असलेले उमेदवार, जम्मू व काश्मीर मधील स्थलांतरित उमेदवारी असलेले उमेदवार,—	<p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;</p> <p>(दोन) त्याने गणित हा विषय घेऊन एचएससी किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा किमान ५० टक्के (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्याबाबतीत किमान ४५ टक्के) एकत्रित गुणांसह उत्तीर्ण केलेली असावी किंवा समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची आवश्यक पात्रता धारण करत असावा ; किंवा</p> <p>(दोन) त्याने अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र सरकारने किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेली, पूर्णवेळ (१० + ३) पदविका परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने एकत्रित किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्याबाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) गणित या अनिवार्य विषयासह मिळवलेले असावेत ;</p> <p>(तीन) उमेदवाराने वास्तुशास्त्र परिषदेद्वारे घेण्यात येणाऱ्या वास्तुशास्त्रामधील राष्ट्रीय अभियोग्यता चाचणी परीक्षेमध्ये समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी जाहीर केल्यानुसार किमान पात्रता गुण मिळवलेले असावेत.</p>
	(२) अनिवासी भारतीय/भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती/भारतीय वंशाच्या व्यक्ती व आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले आणि विदेशी नागरिक,—	<p>(एक) उमेदवाराने गणित हा विषय घेऊन एचएससी किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे आणि त्यात एकत्र मिळून किमान ५० टक्के गुण किंवा समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी जाहीर केल्यानुसार किमान पात्रता गुण मिळवलेले असावेत; किंवा</p> <p>(एक) उमेदवाराने अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र सरकारने किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेली पूर्णवेळ पदविका (१० + ३) किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा एकत्रित किमान ५० टक्के गुण व गणित या अनिवार्य विषयासह उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे किंवा समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी जाहीर केल्यानुसार किमान पात्रता गुण मिळवलेले ;</p> <p>(दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>

अनुसूची-ख—चालू

(१)	(२)	(३)
५	पदवीपूर्व हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान पाठ्यक्रम (बी. एचएमसीटी)	<p>(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेले उमेदवार, अखिल भारतीय उमेदवारी असलेले उमेदवार आणि जम्मू व काश्मीरमधील स्थलांतरित उमेदवारी असेले उमेदवार,.—</p> <p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;</p> <p>(दोन) त्याने एचएससी किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे आणि त्यात त्याने एकत्रित मिळून किमान ४५ टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्याबाबतीत किमान ४० टक्के गुण) मिळवलेले असावेत ;</p> <p>(तीन) सीईटीमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p>
६	विधि स्नातक पदवी अभ्यासक्रम (५ वर्षे) (एलएलबी)	<p>(२) अनिवासी भारतीय/भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती/भारतीय वंशाच्या व्यक्ती, आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले आणि विदेशी नागरिक,—</p> <p>(एक) त्याने एचएससी किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे आणि त्यात त्याने एकत्रित मिळून किमान ४५ टक्के गुण मिळवलेले असावेत ;</p> <p>(दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p> <p>(क) उमेदवार किमान ४५ टक्के गुणांसह उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र परीक्षा (+२) किंवा समतुल्य (जसे की ११ + १, उच्च माध्यमिक परीक्षा प्रमाणपत्र पाठ्यक्रम) परीक्षा भारतातील किंवा भारताबाहेरील मान्यताप्राप्त विद्यापीठातून उत्तीर्ण असला पाहिजे किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने गठीत केलेल्या व मान्यता दिलेल्या उच्च माध्यमिक मंडळाची किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण असला पाहिजे किंवा त्याच्याशी समतुल्य विदेशातील तेथील शासनाच्या मान्यताप्राप्त संस्थेमधून अर्हता प्रमाणपत्र परीक्षा उत्तीर्ण असला पाहिजे (अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमातीच्या प्रवर्गातील उमेदवारांकरिता वरील गुणांची टक्केवारी किमान ४० टक्के असली पाहिजे) ;</p> <p>(ख) ज्या उमेदवारांनी +२ उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र प्राप्त केले आहे किंवा प्रथम पदवी प्रमाणपत्र परीक्षा ही दूरस्थ शिक्षण किंवा पत्रव्यवहार पद्धत अभ्यासक्रमाद्वारे उत्तीर्ण केलेली आहे असे उमेदवार या प्रवेशासाठी पात्र असतील.</p> <p>परंतु मुलभूत अर्हतेशिवाय ज्यांनी १० + २ पद्धतीने थेट मुक्त विद्यापीठातून परीक्षा उत्तीर्ण केलेली आहे असे उमेदवार या प्रवेशासाठी पात्र नसतील.</p> <p>परंतु आणखी असे की, ज्यांनी मुलभूत अर्हतेशिवाय (शाळेची १ली ते ९वी इयत्ता) १०वी किंवा माध्यमिक शाळा प्रमाणपत्र परीक्षा एकाच प्रयत्नात उत्तीर्ण केली असेल ते उमेदवार या प्रवेशासाठी पात्र असणार नाहीत.</p> <p>परंतु असेही की, जे उमेदवार अर्हता परीक्षेस (त्या वर्षासाठी घेण्यात येणारी नियमित परीक्षा) बसणार असतील किंवा ज्यांनी परीक्षा दिलेली असेल असे उमेदवार देखील प्रवेश परीक्षेसाठी अर्ज करण्यास पात्र असतील. परंतु अशा उमेदवारांनी प्रवेशाच्या तारखेस अर्हता परीक्षा उत्तीर्ण असल्याचे तात्पुरते प्रमाणपत्र व अर्हता परीक्षेच्या सर्व सत्राच्या गुणपत्रिका सादर केल्यासच प्रवेशासाठी पात्र असतील.</p> <p>(ग) त्याने सक्षम प्राधिकरणाने घेतलेल्या सीईटीमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p>

अनुसूची-ख—चालू

(१)	(२)	(३)
७ दृष्यकला पदवीपूर्व पदवी (बी.एफ.ए.)	(क) प्रथम वर्ष.—	<p>(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेले उमेदवार,— (एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ; (दोन) त्याने महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परीक्षा मंडळाची एचएससी (कोणत्याही शाखेतील) परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा इंग्रजी या विषयासह उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे आणि त्यात त्याने एकत्रित मिळून किमान ४५ टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४० टक्के गुण) मिळवलेले असावेत आणि त्याने सक्षम प्राधिकरणाने घेतलेल्या सीईटी मध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p> <p>(२) अखिल भारतीय उमेदवारी असलेले उमेदवार आणि जम्मू व काश्मीरमधील स्थलांतरित उमेदवारी असेले उमेदवार,— (एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ; (दोन) त्याने महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परीक्षा मंडळाची एचएससी (कोणत्याही शाखेतील) परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा इंग्रजी या विषयासह उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे आणि त्यात त्याने एकत्रित मिळून किमान ४५ टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्याबाबतीत किमान ४० टक्के गुण) मिळवलेले असावेत आणि त्याने सक्षम प्राधिकरणाने घेतलेल्या सीईटी मध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p> <p>(३) अनिवासी भारतीयांची मुले/भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती/भारतीय वंशाच्या व्यक्ती, आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले आणि विदेशी नागरिक,— (एक) त्याने महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परीक्षा मंडळाची एचएससी (कोणत्याही शाखेतील) परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा इंग्रजी या विषयासह उत्तीर्ण केलेली असली पाहिजे आणि त्यात त्याने एकत्रित मिळून किमान ४५ टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्याबाबतीत किमान ४० टक्के गुण) मिळवलेले असावेत ; (दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>

अनुसूची-ग

व्यावसायिक पदव्युत्तर पदवी पाठ्यक्रम

१ पदव्युत्तर पदवी व्यवस्थापनशास्त्र पाठ्यक्रम (एम.बी.ए./एम.एम.एस)	(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेला उमेदवार,—	<p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ; (दोन) त्याने विद्यापीठ अनुदान आयोगाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने मान्यता दिलेल्या कोणत्याही विद्यापीठाकडून देण्यात येणारी कोणत्याही विद्याशाखेतील किमान तीन वर्ष कालावधीची स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने एकूण किमान ५० टक्के किंवा समतुल्य गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत ; (तीन) सक्षम प्राधिकरणाने घेतलेल्या सीईटीमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p>
---	---	--

अनुसूची-ग—चालू

(१)

(२)

(३)

(२) अखिल भारतीय उमेदवारी असलेला उमेदवार, जम्मू काश्मीर मधून विस्थापित उमेदवारी असलेला उमेदवार,—

(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;

(दोन) त्याने विद्यापीठ अनुदान आयोगाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने मान्यता दिलेल्या विद्यापीठाकडून देण्यात येणाऱ्या कोणत्याही विद्याशाखेतील किमान तीन वर्षे कालावधीची स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने एकूण किमान ५० टक्के (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्याबाबतीत किमान ४५ टक्के) किंवा समतुल्य गुण मिळवलेले असावेत ;

(तीन) पुढील पैकी एका परीक्षेमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असावा ; सक्षम प्राधिकरणाने घेतलेली सामाईक प्रवेश परीक्षा (CET), भारतीय व्यवस्थापन संस्थेद्वारा आयोजित सामाईक प्रवेश परीक्षा (CAT) आणि अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेद्वारा आयोजित सामाईक व्यवस्थापन अभियोग्यता चाचणी परीक्षा (CMAT) ;

तसेच शैक्षणिक वर्ष २०१७-१८ साठी, पुढीलपैकी एका परीक्षेमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असावा; सक्षम प्राधिकरणाने घेतलेली (CET), पदवीधर व्यवस्थापन प्रवेश परिषद (युएसए) द्वारे घेण्यात येणारी पदवीधर व्यवस्थापन अभियोग्यता चाचणी परीक्षा (GMAT), भारतीय व्यवस्थापन संस्थेद्वारा आयोजित सामाईक प्रवेश परीक्षा (CAT), भारतीय व्यवस्थापन असोसिएशनद्वारा आयोजित व्यवस्थापन अभियोग्यता चाचणी परीक्षा (MAT), भारतीय व्यवस्थापनशाळा असोसिएशनद्वारा आयोजित व्यवस्थापन अभ्यासक्रमासाठीची प्रवेशपरीक्षा (ATMA), झेवियर्स व्यवस्थापनशाळा, जमशेदपुर यांनी आयोजित केलेली अभियोग्यता चाचणी परीक्षा (XAT), आणि अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेद्वारा आयोजित सामाईक व्यवस्थापन अभियोग्यता चाचणी परीक्षा (CMAT).

(३) अनिवासी भारतीय/भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती/भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची, आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले आणि विदेशी नागरिक,—

(एक) त्याने विद्यापीठ अनुदान आयोगाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने मान्यता दिलेल्या विद्यापीठाकडून देण्यात येणाऱ्या कोणत्याही विद्याशाखेतील किमान तीन वर्षे कालावधीची स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्याने एकूण किमान ५० टक्के किंवा समतुल्य गुण मिळवलेले असावेत ;

(दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी अधिसूचित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.

२ पदव्युत्तर पदवी संगणक
उपयोजन पाठ्यक्रम
(एम.सी.ए.)

(क) प्रथम आणि थेट द्वितीय वर्ष (आनुषंगिक प्रवेश व स्वतंत्र तुकडी) प्रवेश,—

(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेला उमेदवार, अखिल भारतीय उमेदवारी असलेला उमेदवार, जम्मू काश्मीरमधून विस्थापित उमेदवारी असलेला उमेदवार,—

(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;

(दोन) त्याने विद्यापीठ अनुदान आयोगाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने मान्यता दिलेल्या विद्यापीठाकडून देण्यात येणारी, कोणत्याही विद्याशाखेतील किमान तीन वर्षे कालावधीची स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने एकूण किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्याबाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत ;

अनुसूची ग-चालू

(१)

(२)

(३)

- (तीन) त्याने (१० + २) स्तरावरील किंवा स्नातक स्तरावरील परीक्षेमध्ये एक विषय म्हणून गणित या विषयाचा अभ्यास केलेला असला पाहिजे ;
- (चार) थेट द्वितीय वर्ष संगणक उपयोजन (कॉम्प्युटर ॲप्लीकेशन) प्रवेशासाठी उमेदवाराने संगणक उपयोजन (कॉम्प्युटर ॲप्लीकेशन) या विषयातील स्नातक पदवी किंवा विज्ञान (माहिती तंत्रज्ञान किंवा संगणक विज्ञान) या विषयातील स्नातक पदवी प्राप्त केलेली असली पाहिजे ;
- (पाच) सीईटीमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.

(२) अनिवासी भारतीय/ भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती/भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची, आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले आणि विदेशी नागरिक,—

- (एक) उमेदवाराने विद्यापीठ अनुदान आयोगाने किंवा भारतीय विद्यापीठ संघाने मान्यता दिलेल्या विद्यापीठाकडून देण्यात येणारी कोणत्याही विद्याशाखेतील किमान तीन वर्षे कालावधीची स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने एकूण किमान ५० टक्के किंवा समतुल्य गुण मिळवलेले असावेत ;
- (दोन) त्याने (१० + २) स्तरावरील किंवा स्नातक स्तरावरील परीक्षेमध्ये एक विषय म्हणून गणित या विषयाचा अभ्यास केलेला असला पाहिजे ;
- (तीन) थेट द्वितीय वर्ष प्रवेशासाठी उमेदवाराने संगणक उपयोजन (कॉम्प्युटर ॲप्लीकेशन) या विषयातील किंवा विज्ञान (माहिती तंत्रज्ञान किंवा संगणक विज्ञान) या विषयातील स्नातक पदवी प्राप्त केलेली असली पाहिजे ;
- (चार) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.

३ पदव्युत्तर पदवी
औषधनिर्माणशास्त्र
पाठ्यक्रम (एम.फार्म.)

(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असलेले उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असणारे उमेदवार,—

- (एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;
- (दोन) त्याने अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेकडून किंवा भारतीय औषधनिर्माणशास्त्र परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्यशासनाने मान्यता दिलेल्या कोणत्याही संस्थेमधून औषधनिर्माणशास्त्रामधील स्नातक पदवी परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने किमान ५५ टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गाच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ५० टक्के गुण) मिळवलेले असावेत ;
- (तीन) अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेच्या वतीने घेण्यात आलेल्या पदवीधर औषधनिर्माणशास्त्र अभियोग्यता चाचणी (GPAT) या परीक्षेत प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे ;
- (चार) प्रायोजित उमेदवारांचे बाबतीत, उमेदवारास एखादी नोंदणीकृत भागीदारी संस्था/कंपनी/उद्योग/शैक्षणिक आणि/किंवा संशोधन संस्था अशा ठिकाणी किंवा शासनाची स्वायत्त संस्था किंवा शासनाचा विभाग अशा ठिकाणी ज्या विषयामध्ये प्रवेश मागण्यात येत असेल त्या संबंधित विषयातील अर्हता परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतरचा कमीत कमी दोन वर्षांचा पूर्ण वेळ कामाचा अनुभव असला पाहिजे.

(२) अनिवासी भारतीय/भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती/भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची, आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले आणि विदेशी नागरिक,—

- (एक) उमेदवाराने अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने किंवा भारतीय औषधनिर्माणशास्त्र परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या कोणत्याही संस्थेमधून औषधनिर्माणशास्त्रामधील स्नातक पदवी परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने किमान ५५ टक्के गुण मिळवलेले असावेत ;
- (दोन) समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.

अनुसूची ग-चालू

(१)	(२)	(३)
४ पदव्युत्तर पदवी अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान पाठ्यक्रम (एम. ई./ एम. टेक.)	(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असणारे उमेदवार,—	<p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;</p> <p>(दोन) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून, अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञानाच्या संबंधित शाखेतील स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्याने किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती असलेल्या उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत ;</p> <p>(तीन) उमेदवाराने ज्या पाठ्यक्रमासाठी प्रवेश मागितलेला असेल त्या संबंधित विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर पदवी पाठ्यक्रमाला प्रवेश देण्यासाठीच्या पात्रता निकषांमध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे अभियांत्रिकीच्या किंवा तंत्रज्ञानाच्या संबंधित पाठ्यक्रमातील स्नातक पदवी परीक्षा उत्तीर्ण केली असली पाहिजे ;</p> <p>(चार) भारतीय प्रौद्योगिकी संस्थेद्वारे आयोजित पदवीधर अभियांत्रिकी अभियोग्यता चाचणी (GATE) परीक्षेमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे ; किंवा</p> <p>(पाच) प्रायोजित उमेदवारांचे बाबतीत, उमेदवारास एखादी नोंदणीकृत भागीदारी संस्था/कंपनी/उद्योग/शैक्षणिक आणि/किंवा संशोधन संस्था अशा ठिकाणी किंवा शासनाची स्वायत्त संस्था किंवा शासनाचा विभाग अशा ठिकाणी ज्या विषयामध्ये प्रवेश मागण्यात येत असेल त्या संबंधित विषयातील अर्हता परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतरचा कमीत कमी दोन वर्षांचा पूर्ण वेळ कामाचा अनुभव असला पाहिजे.</p>
५ पदव्युत्तर पदवी वास्तुशास्त्र पाठ्यक्रम (एम.आर्च.)	(२) अनिवासी भारतीय/भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती/भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची, आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले आणि विदेशी नागरिक,—	<p>(एक) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून, अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञानाच्या संबंधित शाखेतील स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने किमान ५० टक्के गुण मिळवलेले असावेत ;</p> <p>(दोन) उमेदवाराने ज्या पाठ्यक्रमासाठी प्रवेश मागितलेला असेल त्या संबंधित विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर पदवी पाठ्यक्रमाला प्रवेश देण्यासाठीच्या पात्रता निकषांमध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे अभियांत्रिकीच्या किंवा तंत्रज्ञानाच्या संबंधित पाठ्यक्रमातील स्नातक पदवी परीक्षा उत्तीर्ण असला पाहिजे ;</p> <p>(तीन) समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.</p>
५ पदव्युत्तर पदवी वास्तुशास्त्र पाठ्यक्रम (एम.आर्च.)	(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असणारे उमेदवार,—	<p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;</p> <p>(दोन) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने किंवा वास्तुशास्त्र परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून वास्तुशास्त्रामधील स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत ;</p> <p>(तीन) सीईटीमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p>

अनुसूची ग-चालू

(१)

(२)

(३)

६ पदव्युत्तर पदवी हॉटेल व्यवस्थापन आणि खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान पाठ्यक्रम (एम.एचएमसीटी.)

(२) अनिवासी भारतीय/भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती/भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची, आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले आणि विदेशी नागरिक,—

(एक) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून वास्तुशास्त्रामधील स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण केलेली असावी आणि त्यात त्याने किमान ५० टक्के गुण मिळवलेले असावेत ;
(दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा.

(१) महाराष्ट्र राज्य उमेदवारी असणारे उमेदवार आणि अखिल भारतीय उमेदवारी असणारे उमेदवार,—

(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;
(दोन) अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून हॉटेल व्यवस्थापन आणि खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञानामधील स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण झालेला असला पाहिजे आणि त्यात त्याने किमान ५० टक्के गुण (महाराष्ट्र राज्यातील आहेत अशाच केवळ मागासवर्ग प्रवर्गांच्या आणि विकलांग व्यक्ती उमेदवारांच्या बाबतीत किमान ४५ टक्के गुण) मिळवलेले असावेत ;
(तीन) सीईटीमध्ये प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे ; किंवा
(तीन) प्रायोजित उमेदवारांचे बाबतीत, उमेदवारास एखादी नोंदणीकृत भागीदारी संस्था/कंपनी/उद्योग/शैक्षणिक आणि/किंवा संशोधन संस्था अशा ठिकाणी किंवा शासनाची स्वायत्त संस्था किंवा शासनाचा विभाग अशा ठिकाणी ज्या विषयामध्ये प्रवेश मागण्यात येत असेल त्या संबंधित विषयातील अर्हता परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतरचा कमीत कमी दोन वर्षांचा पूर्ण वेळ कामाचा अनुभव असला पाहिजे.

(२) अनिवासी भारतीय/भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती/भारतीय वंशाच्या व्यक्तीची, आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले आणि विदेशी नागरिक,—

(एक) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने किंवा केंद्र किंवा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या संस्थेमधून हॉटेल व्यवस्थापन आणि खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञानामधील स्नातक पदवी परीक्षा किंवा त्यास समतुल्य परीक्षा उत्तीर्ण झालेला असला पाहिजे आणि त्यात त्याने किमान ५० टक्के गुण मिळवलेले असावेत ;
(दोन) तो समुचित प्राधिकरणाने वेळोवेळी घोषित केलेली प्रवेशासाठीची इतर आवश्यक पात्रता धारण करत असावा ;

७ प्रथम वर्ष विधी स्नातक (एलएलबी) पदवी अभ्यासक्रम (३वर्षे).

(क) उमेदवाराने संसदेच्या अधिनियमानुसार किंवा राज्य विधानमंडळाच्या अधिनियमानुसार स्थापित, महाराष्ट्र राज्यातील कोणत्याही विद्यापीठातून किंवा ज्यांना अभिमत विद्यापीठ अशी मान्यता देण्यात आलेली आहे अशा समतुल्य राष्ट्रीय संस्थेतून किंवा ज्याला समतुल्यता घोषित करण्यास सक्षम प्राधिकरणाने भारतीय विद्यापीठाच्या समतुल्य दर्जाचे म्हणून मान्यता दिलेली असेल अशा विदेशी विद्यापीठातून एकूण किमान ४५ टक्के गुणांसह कोणत्याही विद्याशाखेतील पदवी परीक्षा (म्हणजेच पदवी परीक्षेच्या सर्व सत्रांचे एकत्रित ४५ टक्के गुण) उत्तीर्ण (अनुसूचित जाती किंवा अनुसूचित जमातीच्या प्रवर्गातील उमेदवारांकरीता अर्हता परीक्षेमध्ये केवळ ४० टक्के गुण आवश्यक) असला पाहिजे.

(ख) असा उमेदवार जो पदवी आणि २/३ वर्षे कालावधीची पदव्युत्तर पदवी ही, वरील (क) मध्ये नमूद केलेल्या विद्यापीठामधून माध्यमिक व उच्च माध्यमिक नियमित शिक्षणाद्वारे १० + २ + ३ + २/३ या प्रकारच्या शिक्षण पद्धतीमधून उत्तीर्ण असेल ;

परंतु जे उमेदवार +२ उच्च माध्यमिक प्रमाणपत्र परीक्षा किंवा प्रथम पदवी प्रमाणपत्र परीक्षा ही, दूरशिक्षण किंवा पत्रव्यवहार पद्धतीने उत्तीर्ण असतील असे उमेदवार देखील ३ वर्षांच्या विधी

अनुसूची ग—समाप्त.

(१)	(२)	(३)
		<p>पाठ्यक्रमासाठीच्या सामायिक प्रवेश परीक्षेसाठी पात्र असतील. ज्या उमेदवारांनी (१० + २, पदवी, पदव्युत्तर पदवी) अर्हता परीक्षा एकाच प्रयत्नात परंतु मुलभूत अर्हतेशिवाय (१० + २ + ३) उत्तीर्ण केली असेल असे उमेदवार या प्रवेशासाठी पात्र असणार नाहीत.) ;</p> <p>परंतु आणखी असे कि, ज्यांनी मुक्त विद्यापीठातून पदवी प्राप्त केलेली असेल आणि त्या विद्यापीठास किंवा त्यांनी दिलेल्या त्या पदवीस विद्यापीठ अनुदान आयोग अधिनियमानुसार मान्यता नसेल आणि ती पदवी कायदेशीर शिक्षणाच्या नियमाच्या विरुद्ध असेल, असे उमेदवार प्रवेशासाठी पात्र असणार नाहीत ;</p> <p>परंतु असेही की, जे अर्हता परीक्षेस (त्या वर्षासाठी घेण्यात येणारी नियमित परीक्षा) बसणार असतील किंवा ज्यांनी परीक्षा दिलेली असेल असे उमेदवार देखील प्रवेश परीक्षेसाठी अर्ज करण्यास पात्र असतील, परंतु अशा उमेदवारांनी प्रवेशाच्या तारखेस अर्हता परीक्षा उत्तीर्ण असल्याचे किंवा समुचित प्राधिकरणाने दिलेले तात्पुरते प्रमाणपत्र व अर्हता परीक्षेच्या सर्व सत्राच्या गुणपत्रिका सादर केल्यावरच ते प्रवेशासाठी पात्र असतील ;</p> <p>(ग) त्याने सक्षम प्राधिकरणाने घेतलेल्या सामायिक प्रवेश परीक्षेत प्राप्तांक मिळवलेला असला पाहिजे.</p>
८	दृष्यकला पदव्युत्तर पदवी- मास्टर ऑफ फाईन आर्ट (एम. एफ.ए.)	<p>(१) अखिल भारतीय उमेदवारी असलेले उमेदवार,—</p> <p>(एक) उमेदवार भारतीय नागरिक असला पाहिजे ;</p> <p>(दोन) उमेदवाराने मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची फाईन आर्ट शाखेची (बी.एफ.ए.) पदवी परीक्षा (१२ + ४ किंवा १० + ५ पदवी पाठ्यक्रम) संबंधित शाखेमधून किमान द्वितीय श्रेणीसह किंवा त्यास समकक्ष उत्तीर्ण किंवा समुचित प्राधिकरणाने निश्चित केलेली पात्रता धारण केलेली असली पाहिजे.</p> <p>(२) अनिवासी भारतीयांची मुले/भारताचे समुद्रपार नागरिकत्व असलेल्या व्यक्ती/भारतीय वंशाच्या व्यक्ती, आखाती देशातील भारतीय कामगारांची मुले आणि विदेशी नागरिक,—</p> <p>(एक) उमेदवाराने मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची फाईन आर्ट शाखेची (बी.एफ.ए.) पदवी परीक्षा (१२ + ४ किंवा १० + ५ पदवी पाठ्यक्रम) संबंधित शाखेमधून किमान द्वितीय श्रेणीसह किंवा त्यास समकक्ष उत्तीर्ण किंवा समुचित प्राधिकरणाने निश्चित केलेली पात्रता धारण केलेली असली पाहिजे.</p>

पात्रता ठरविण्यासाठी अर्हता परीक्षेतील गुणांची गणना करण्याची पध्दत

उमेदवारांची पात्रता ठरविताना पुढीलप्रमाणे पद्धती अनुसरण्यात येईल :—

स्पष्टीकरण १.—उमेदवारास एस.एस.सी., एच.एस.सी., पदविका, पदवी परीक्षामध्ये किंवा त्याच्याशी समतुल्य परीक्षांमध्ये जर अक्षरी श्रेणी देण्यात येत असतील तर, उमेदवाराने अर्जाचा नमुना सादर करतेवेळी सक्षम प्राधिकरणाकडून मिळवलेले अक्षरातील श्रेणीचे गुणांमध्ये रूपांतर करण्याबाबतचे प्रमाणपत्र सादर करणे आवश्यक आहे. समतुल्य गुणांच्या आधारेच उमेदवारांची पात्रता ठरविण्यात येईल.

स्पष्टीकरण २.—संबंधित विद्यापीठाने किंवा मंडळाने ज्याआधारे पदवीचा वर्ग दिलेला असेल त्यानुसार श्रेणी किंवा गुण विचारात घेण्यात येतील.

स्पष्टीकरण ३.—पात्रता ठरविताना उमेदवाराच्या गुणांच्या टक्केवारीची गणना करताना गुणांचे पूर्णांकात रूपांतर करण्यात येईल.

स्पष्टीकरण ४.—जर उमेदवार सर्व विषय घेऊन अर्हता परीक्षेला पुन्हा बसला असेल तर केवळ शेवटी दिलेल्या परीक्षेमध्ये मिळालेल्या गुणांचाच विचार करण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

डॉ. किरण पाटील,
शासनाचे उप सचिव.

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk, Mantralaya, Mumbai 400 032

Dated : 24th April 2017

NOTIFICATION

MAHARASHTRA UNAIDED PRIVATE PROFESSIONAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS (REGULATION OF ADMISSION AND FEES) ACT, 2015.

No. TEM-2016/CR 473(Part 1)/TE-4 .—In exercise of the powers conferred by sub-sections (1) and (2) of Section 3 of the Maharashtra Unaided Private Professional Educational Institutions (Regulation of Admission and Fees) Act, 2015 (Maharashtra Act. No. XXVIII of 2015), and in supersession of Government Notification, Higher and Technical Education Department, No. TEM-2015/CR 536/TE-4 dated 11th March 2016, the Government of Maharashtra hereby, notifies the Full Time Professional Courses mentioned in column (2) of the **Schedule A for Diploma Courses, Schedule B for Undergraduate Degree Courses** and **Schedule C for Post Graduate Degree Courses**, as the case may be, of the Schedule appended hereto, for the purpose of Admission to the said Courses.

Schedule-A

(Professional Education Diploma Courses)

Sr. No.	Name of Professional Course	Eligibility conditions and requirements for admissions
(1)	(2)	(3)
1	Diploma in Engineering and Technology	<p>(A) First Year of Post SSC.—</p> <p>(i) The Candidate should be an Indian National;</p> <p>(ii) Passed Secondary School Certificate (SSC) or its equivalent, with at least 35% aggregate marks.</p> <p>(B) Direct Second Year of Post SSC.-</p> <p>(i) The Candidate should be Indian National;</p> <p>(ii) Passed Higher Secondary School Certificate (HSC) Science or HSC Science with Vocational or HSC Science with Technical or SSC with 2 years ITI with appropriate specialization.</p> <p>(C) Post HSC in Surface Coating Technology.—</p> <p>(i) The Candidate should be an Indian National;</p> <p>(ii) Passed HSC Science with subjects English, Physics, Chemistry and Mathematics.</p>
2	Diploma in Pharmacy	<p>(i) The candidate should be an Indian National;</p> <p>(ii) Passed the HSC Science with Physics and Chemistry as compulsory subjects along with one of the subject Mathematics or Biology (Botany and Zoology).</p>
3	Diploma in Hotel Management and Catering Technology	<p>(i) The candidate should be an Indian National ;</p> <p>(ii) Passed HSC examination with at least 35% marks.</p>

Schedule-B

(Professional Education Under Graduate Courses)

Sr. No.	Name of Professional Course	Eligibility conditions and requirements for admissions
(1)	(2)	(3)
1	Undergraduate Course in Engineering and Technology (B.E./B.Tech)	<p>(A) First Year.-</p> <p><i>(1) Maharashtra State Candidature Candidate.-</i></p> <p>(i) The Candidate should be an Indian National;</p> <p>(ii) Passed HSC or its equivalent examination with Physics and Mathematics as compulsory subjects along with one of the Chemistry or Biotechnology or Biology or Technical or Vocational subjects, and obtained at least 50 % marks (at least 45 % marks, in case of Backward class categories and Persons with Disability candidates belonging to Maharashtra State only) in the above subjects taken together; and Obtained score in CET conducted by the Competent Authority.</p> <p style="text-align: center;">Or</p> <p>(ii) Passed Diploma in Engineering and Technology and obtained at least 50 % marks (at least 45 % marks, in case of Backward class categories and Persons with Disability candidates belonging to Maharashtra State only);</p> <p style="text-align: center;">Or</p> <p>(ii) Passed B.Sc. Degree from a Recognised University as defined by UGC. and obtained at least 50 % marks (at least 45% marks, in case of Backward class categories and Persons with Disability candidates belonging to Maharashtra State only) and passed XII standard with Mathematics as a subject;</p> <p><i>(2) All India Candidature Candidates, Jammu and Kashmir Migrant Candidature Candidates.-</i></p> <p>(i) The Candidate should be an Indian National;</p> <p>(ii) Passed HSC or its equivalent examination with Physics and Mathematics as compulsory subjects along with one of the Chemistry or Biotechnology or Biology or Technical or Vocational subjects and obtained at least 50 % marks (at least 45 % marks, in case of Backward class categories and Persons with Disability candidates belonging to Maharashtra State only) in the above subjects taken together and Obtained score in JEE Main Paper I or in CET conducted by the Competent Authority.</p> <p style="text-align: center;">Or</p> <p>(ii) Passed Diploma in Engineering and Technology and obtained at least 50 % marks (at least 45 % marks, in case of Backward class categories and Persons with Disability candidates belonging to Maharashtra State only);</p> <p style="text-align: center;">Or</p> <p>(ii) Passed B.Sc. Degree from a Recognised University as defined by University Grants Commission and obtained at least 50 % marks (at least 45 % marks, in case of Backward class categories and Persons with Disability candidates belonging to Maharashtra State only) and passed XII standard with Mathematics as a subject;</p>

(1)

(2)

(3)

(3) NRI / OCI / PIO, Children of Indian workers in the Gulf countries, Foreign National.-

(i) The candidate should have passed the HSC or its equivalent examination with Physics and Mathematics as compulsory subjects along with one of the Chemistry or Biotechnology or Biology or Technical or Vocational subjects, and obtained at least 50 % marks in the above subjects taken together;

(ii) Any other criterion declared by appropriate authority from time to time.

(B) Direct Second Year (Lateral Entry) Admission, -For Maharashtra State Candidature Candidate and All India Candidature Candidate,—

(i) The Candidate should be an Indian National;

(ii) Passed Diploma Course in Engineering and Technology with at least 45% marks (40% marks in case of candidates of Backward class categories and Persons with Disability belonging to Maharashtra State only) in appropriate branch of Engineering and Technology from an All India Council for Technical Education or Central or State Government approved Institution or its equivalent;

Or

(ii) Passed B.Sc. Degree from a University Grants Commission (UGC) or Association of Indian Universities recognized University with at least 45% marks (40% in case of candidates of Backward class categories and Persons with Disability belonging to Maharashtra State only) and passed HSC with Mathematics as a subject:

Provided that students belonging to this category shall clear the subjects of Engineering Graphics/ Engineering Drawing and Engineering Mechanics of the first year Engineering Program along with second year subjects.

(iii) Any other criterion declared by appropriate authority from time to time.

2 Undergraduate Course in Pharmacy (B.Pharm.)

(A) First Year ,-

(1) Maharashtra State Candidature Candidates and All India Candidature Candidates.-

(i) The candidate should be an Indian National;

(ii) Passed HSC or its equivalent examination with Physics and Chemistry as compulsory subjects along with one of the Mathematics or Biotechnology or Biology and obtained at least 50% marks (at least 45% marks in case of candidates of Backward class categories and Persons with Disability belonging only to Maharashtra State) in the above subjects taken together ;

(iii) Obtained Score in CET.

(2) NRI / OCI / PIO, Children of Indian workers in the Gulf countries, Foreign National.-

(i) The candidate should have passed the HSC or its equivalent examination with Physics and Chemistry as compulsory subjects along with one of the Mathematics or Biotechnology or Biology, and obtained at least 50 % marks in the above subjects taken together ;

(ii) Any other criterion declared by appropriate authority from time to time.

(1)

(2)

(3)

(B) Direct Second Year (Lateral Entry) Admission,-For Maharashtra State Candidature Candidate and All India Candidature Candidate,-

(i) The Candidate should be an Indian National;

(ii) Passed Diploma Course in Pharmacy with at least 45 % marks (at least 40 % marks in case of candidates of Backward class categories and Persons with disability belonging to Maharashtra State only) from an All India Council for Technical Education or Pharmacy Council of India or Central or State Government approved Institution or its equivalent.

(iii) Any other criterion declared by appropriate authority from time to time.

3 Pharm D.

Maharashtra State Candidature and All India Candidature Candidates,-

(i) The candidate should be an Indian National;

(ii) Passed HSC or its equivalent examination with subjects Physics and Chemistry as compulsory subjects along with one of the Mathematics or Biotechnology or Biology and obtained at least 50 % marks (at least 45 % marks in case of candidates of Backward class categories and Persons with Disability belonging only to Maharashtra State) in the above subjects taken together ;

Or

(ii) Passed Diploma Course in Pharmacy from institutes affiliated to State Board and having approval of competent central authority and State Government and obtained at least 50 % marks (at least 45 % marks in case of candidates of Backward class categories and Persons with Disability belonging only to Maharashtra State);

(iii) The candidate should have obtained at least 50% marks in the CET;

4 Undergraduate Course in Architecture (B. Arch.)

(1) Maharashtra State Candidature Candidate, All India Candidature Candidate, Jammu and Kashmir Migrant Candidature Candidate.-

(i) The Candidate should be an Indian National;

(ii) Passed HSC or its equivalent with Mathematics and obtained at least 50% marks in aggregate (at least 45% marks in aggregate in case of candidates of Backward class categories and Persons with Disability belonging to Maharashtra state only) or as declared by appropriate authority, from time to time;

Or

(ii) Passed (10+3) Full time Diploma examination recognized by All India Council for Technical Education or Central or State Government or its equivalent examination and obtained at least 50% marks in aggregate (at least 45% marks in aggregate in case of candidates of Backward class categories and Persons with Disability belonging to Maharashtra state only) with Mathematics as compulsory subject or as declared by appropriate authority, from time to time;

(1) (2) (3)

(iii) The Candidate should have Qualified and / or obtained marks in a recognized entrance test in Architecture as declared by the appropriate authority for that year, from time to time.

(2) NRI / OCI / PIO, Children of Indian workers in the Gulf countries, Foreign National.—

(i) The Candidate should have passed the HSC or its equivalent examination with Mathematics and obtained at least 50% marks in aggregate or as declared by appropriate authority, from time to time;

Or

(i) Candidate should have passed full time Diploma (10+3) examination recognized by All India Council for Technical Education or Central or State Government or its equivalent examination and obtained at least 50% marks in aggregate with Mathematics as compulsory subject or as declared by appropriate authority, from time to time;

(ii) Any other criterion declared by appropriate authority from time to time.

5 Undergraduate Course in Hotel Management and Catering Technology (B.HMCT.)

(1) Maharashtra State Candidature Candidate, All India Candidature Candidate and Jammu and Kashmir Migrant Candidature Candidate.—

(i) The Candidate should be an Indian National;

(ii) Passed HSC or its equivalent examination and obtained at least 45% marks in aggregate (at least 40% marks in aggregate for backward class category and Persons with Disabilities candidates belonging to Maharashtra state only);

(iii) Obtained score at CET.

(2) NRI / OCI / PIO, Children of Indian workers in the Gulf countries, Foreign National.—

(i) Passed HSC or its equivalent examination and obtained at least 45% marks in aggregate.

(ii) Any other criterion declared by appropriate authority from time to time.

6 Undergraduate Course in Law (LLB - 5 years)

(a) An applicant who have successfully completed Senior Secondary School course (+2) or equivalent (such as 11+1, A level in Senior Secondary School Leaving Certificate course) from a recognized university of India or outside or from Secondary Board or equivalent, constituted or recognized by the Union or by a State Government or from any equivalent institution from a foreign country recognized by the government of that country for the purpose of issue of qualifying certificate on successful completion of the course Examination, with minimum of 45% marks in aggregate (candidate belonging to SC and ST Category with minimum 40% marks) ;

(b) The applicants who have obtained +2 Higher Secondary Pass Certificate or First Degree Certificate after processing studies in distance or correspondence method is eligible for the course :

(1)

(2)

(3)

Provided that, the applicants who have obtained 10+2 through open university system directly without having any basic qualification are not eligible.

Further provided that, applicants who have obtained 10th std./ Secondary Schooling Certificate Examination, in a single sitting examination without having basic qualification (1st to 9th standard of schooling) is not eligible.

Further provided that, the candidates who are appearing/appeared for the qualifying examination (regular examination of that academic year) are also eligible to apply for the Entrance Examination. Such candidate will be eligible for admission only if they produce the Provisional/Degree certificate of the qualifying examination and the mark lists of all parts of qualifying examination at the time of admission.

(c) And obtained score in CET conducted by the Competent Authority.

7 Undergraduate Course in Visual Art, Bachelor of Fine Art (B.F.A.)

(A) First Year.—

(1) Maharashtra State Candidature Candidate.—

(i) The Candidate should be an Indian National;

(ii) Passed HSC examination of Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education (any Stream) or its equivalent examination with English as one of the subject and obtained at least 45 % marks in aggregate. (Aggregate 40 % marks for Backward Class categories and Persons with Disability candidates belonging to Maharashtra State only) and obtained score in CET conducted by the Competent Authority.

(2) All India Candidature Candidates, Jammu and Kashmir Migrant Candidature Candidates.—

(i) The Candidate should be an Indian National;

(ii) Passed HSC examination of Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education (any Stream) or its equivalent examination with English as one of the subject and obtained at least 45 % marks in aggregate. (Aggregate 40 % marks for Backward Class categories and Persons with Disability candidates belonging to Maharashtra State only) and obtained score in CET conducted by the Competent Authority.

(3) Children of NRI / OCI / PIO, Children of Indian workers in the Gulf countries, Foreign National.—

(i) Passed HSC examination of Maharashtra State Board of Secondary and Higher Secondary Education (any Stream) or its equivalent examination with English as one of the subject and obtained at least 45 % marks in aggregate. (Aggregate 40 % marks for Backward Class categories and Persons with Disability candidates belonging to Maharashtra State only) ;

(ii) Any other criterion declared by appropriate authority from time to time.

Schedule—C

(Professional Education Post Graduate Courses)

Sr. No.	Name of Professional Course	Eligibility conditions and requirements for admissions
(1)	(2)	(3)
1	Post Graduate Degree in Management (MBA/MMS)	<p>(1) Maharashtra State Candidature Candidate.—</p> <p>(i) The candidate should be an Indian National;</p> <p>(ii) Passed minimum three year duration Bachelor's Degree awarded by any of the Universities recognized by University Grants Commission or Association of Indian Universities in any discipline with at least 50% marks in aggregate or equivalent (at least 45% in case of candidates of backward class categories and Persons With Disability belonging to Maharashtra State only) or its equivalent;</p> <p>(iii) Obtained score in CET conducted by the Competent Authority.</p> <p>(2) All India Candidature Candidate, Jammu and Kashmir Migrant Candidature Candidate.—</p> <p>(i) The candidate should be an Indian National;</p> <p>(ii) Passed minimum three years duration Bachelor's Degree awarded by the University recognised by University Grants Commission or Association of Indian Universities in any discipline with at least 50% marks in aggregate or equivalent (at least 45% in case of candidates of backward class categories and Persons with Disability belonging to Maharashtra State only) or its equivalent;</p> <p>(iii) Obtained score in one of the following examinations; CET conducted by the Competent Authority, Common Admission Test conducted by Indian Institute of Management (CAT) or Common Management Aptitude Test conducted by All India Council for Technical Education (CMAT):</p> <p>Provided for the academic year 2017-18, Obtained score in one of the following examinations; CET conducted by the Competent Authority, Graduate Management Aptitude Test Conducted by Graduate Management Admission Council, United States of America (GMAT), Common Admission Test conducted by Indian Institute of Management (CAT), Management Aptitude Test Conducted by All India Management Association (MAT), Entrance Test for Management Admissions conducted by The Association of Indian Management Schools. (ATMA), Xavier Aptitude Test conducted by Xavier School of Management Jamshedpur (XAT) and Common Management Aptitude Test Conducted by All India Council for Technical Education (CMAT).</p> <p>(3) NRI / OCI/ PIO, Children of Indian workers in the Gulf countries, Foreign National.-(i) Passed minimum Three years duration Bachelor's Degree awarded by the University recognised by University Grants Commission or Association of Indian Universities in any discipline with at least 50% marks in aggregate or its equivalent;</p> <p>(ii) Any other criterion declared by appropriate authority from time to time.</p>

(1)	(2)	(3)
2 Post Graduate Course in Computer Applications (MCA)	First and Direct Second Year(Lateral Entry and Separate Division)Admission,—	<i>(1) For Maharashtra Candidature Candidates, All India Candidature Candidates, Jammu and Kashmir Migrant Candidature Candidates.—</i>
		<p>(i) The candidate should be an Indian National;</p> <p>(ii) Passed minimum three year duration Bachelor's Degree awarded by University recognised by University Grants Commission or Association of Indian Universities in any discipline with at least 50% marks in aggregate or equivalent (at least 45% in case of candidates of backward class categories and Persons with Disability belonging to Maharashtra State only);</p> <p>(iii) Studied Mathematics as one of the subjects at (10+2) level or at Graduate level examination;</p> <p>(iv) For Direct second year admissions, the candidate should have passed Bachelor Degree in Computer Applications or Science (Information Technology or Computer Science);</p> <p>(v) Obtained score in CET.</p>
		<i>(2) NRI / OCI/ PIO, Children of Indian workers in the Gulf countries, Foreign National.—</i>
		<p>(i) Passed minimum three year duration Bachelor's Degree awarded by University recognised by University Grants Commission or Association of Indian Universities in any discipline with at least 50% marks in aggregate or equivalent;</p> <p>(ii) Studied Mathematics as one of the subjects at (10+2)level or at Graduate level examination;</p> <p>(iii) For Direct second year admissions, the candidate should have passed Bachelor Degree in Computer Applications or Science (Information Technology or Computer Science);</p> <p>(iv) Any other criterion declared by appropriate authority from time to time.</p>
3 Post Graduate Course in Pharmacy (M. Pharm.)	<i>(1) For Maharashtra Candidature Candidates and All India Candidature Candidates.—</i>	<p>(i) The candidate should be an Indian National;</p> <p>(ii) Passed Bachelor's Degree in Pharmacy from any All India Council for Technical Education or Pharmacy Council of India or Central or State; Government approved institution, with at least 55% marks (at least 50% marks in case of Backward Class category and Persons with Disability Candidates belonging to Maharashtra State only);</p> <p>(iii) Obtained score in Graduates Pharmacy Aptitude Test (GPAT) conducted by All India Council for Technical Education;</p> <p>(iv) For sponsored candidates, minimum of two years of full time work experience in a registered firm/ company/ industry/ educational and/ or research institute/ any Government Department or Government Autonomous Organization in the relevant field in which admission is being sought.</p>

(1)

(2)

(3)

(2) NRI / OCI/ PIO, Children of Indian workers in the Gulf countries, Foreign National.-

(i) Passed Bachelor's Degree in Pharmacy from any All India Council for Technical Education or Pharmacy Council of India or Central or State; Government approved institution, with at least 55% marks;

(ii) Any other criterion declared by appropriate authority from time to time.

4 Post Graduate Course in Engineering and Technology (M.E./M.Tech.)

(1) For Maharashtra Candidature Candidates and All India Candidature Candidates.-

(i) The Candidate should be an Indian National;

(ii) Passed Bachelor Degree in the relevant field of Engineering and Technology from All India Council for Technical Education or Central or State Government approved institutions or equivalent, with at least 50% marks (at least 45% marks in case of candidates of Backward class categories and persons with disability belonging to Maharashtra State only);

(iii) Passed Bachelor Degree in the relevant course of Engineering and Technology as specified in the eligibility criteria for admission to a Post Graduate Degree course of the concerned University for which admission is being sought;

(iv) Obtained score in Graduates Aptitude Test in Engineering (GATE) conducted by Indian Institute of Technology;

Or

(iv) For sponsored candidates, minimum of two years of full time work experience in a registered firm/ company/ industry/ educational and/ or research institute/ any Government Department or Government Autonomous Organization in the relevant field in which admission is being sought.

(2) NRI / OCI/ PIO, Children of Indian workers in the Gulf countries, Foreign National.-

(i) Passed Bachelor Degree in the relevant field of Engineering and Technology from All India Council for Technical Education or Central or State Government approved institutions or equivalent, with at least 50% marks;

(ii) Passed Bachelor Degree in the relevant course of Engineering and Technology as specified in the eligibility criteria for admission to a Post Graduate Degree course of the concerned University for which admission is being sought;

(iii) Any other criterion declared by appropriate authority from time to time.

(1)	(2)	(3)
5 Post Graduate Course in Architecture (M.Arch.)	(1) For Maharashtra Candidature Candidate and All India Candidature Candidate.-	<p>(i) The candidate should be an Indian National;</p> <p>(ii) Passed Bachelor Degree in Architecture from All India Council for Technical Education or Council of Architecture or Central or State Government approved institutions or equivalent, with at least 50 % marks (at least 45% marks in case of candidates of Backward class categories and persons with disability belonging to Maharashtra State only);</p> <p>(iii) Obtained score in CET.</p> <p>(2) NRI / OCI/ PIO, Children of Indian workers in the Gulf countries, Foreign National.-</p> <p>(i) Passed Bachelor Degree in Architecture from All India Council for Technical Education or Council of Architecture or Central or State Government approved institutions or equivalent, with at least 50 % marks;</p> <p>(ii) Any other criterion declared by appropriate authority from time to time.</p>
6 Post Graduate Course in Hotel Management and Catering Technology (M.HMCT)	(1) For Maharashtra Candidature Candidates and All India Candidature Candidates.-	<p>(i) The Candidate should be an Indian National;</p> <p>(ii) Passed Bachelor Degree in Hotel Management and Catering Technology or its equivalent, with at least 50 % marks (at least 45% marks in case of candidates of Backward class categories and persons with disability belonging to Maharashtra State only) ;</p> <p>(iii) Obtained score in CET.</p> <p>Or</p> <p>(iii) For sponsored candidates, minimum of two years of full time work experience in a registered firm/ company/ industry/ educational and/ or research institute/ any Government Department or Government Autonomous Organization in the relevant field in which admission is being sought.</p>
	(2) NRI / OCI/ PIO, Children of Indian workers in the Gulf countries, Foreign National.-	<p>(i) Passed Bachelor Degree in Hotel Management and Catering Technology from All India Council for Technical Education or Central or State Government approved institutions or its equivalent, with at least 50 % marks;</p> <p>(ii) Any other criterion declared by appropriate authority from time to time.</p>

(1)	(2)	(3)
7 Graduate Course in Law (LLB) (3 years)	<p>(a) Candidate should be a graduate in any faculty of any University in Maharashtra established by an act of Parliament or by a State Legislature or an equivalent National Institution recognized as a Deemed to be University or Foreign University recognized as equivalent to the status of an Indian University by an authority competent to declare equivalence, With Minimum 45% of Marks in aggregate (That is 45 % marks for all the parts of the Degree Examination taken together), (candidate belonging to SC and ST Category need only 40%marks in the qualifying examination.)</p>	<p>(b) An applicant who has passed the U.G degree and 2/3 years P.G degree from University mentioned in (a) after processing the studies in the pattern of 10+2+3+2/3 with regular studies at secondary and higher secondary schooling.</p>
		<p>Provided that, the applicants who have obtained +2 Higher Secondary Pass Certificate or First Degree Certificate by distance or correspondence method shall also be considered as eligible for CET of the 3 Years Law Courses. [the applicant who has passed the qualifying examination (10+2,U.G. & P.G.) in a single sitting examination without having basic qualifications of (10+2+3) is not eligible.]</p>
		<p>Further provided that, no candidate from the open University having a degree contrary of the U.G.C. Act and regulations and contrary to Rules of Legal Education shall be eligible.</p>
		<p>Further provided that, the candidates who are appearing/appeared for the qualifying examination (regular examination of that academic year) are also eligible to apply for the Entrance Examination. Such candidates become eligible for admission only if they produce the provisional / Degree certificate of the qualifying examination and the mark lists of all parts of qualifying examination at the time of admission.</p>
		<p>(c) And obtained score in CET conducted by the Competent Authority.</p>
8 Postgraduate Course in Visual Art, Master of Fine Art (M.F.A.)	<p>(1) All India candidature Candidate:-</p>	<p>(i) The Candidate should be an Indian National;</p> <p>(ii) Passed the Bachelor of Fine Arts (B.F.A) degree examination (12 +4 or 10+5 degree course) in the respective branch with minimum Second Class, of the recognized University or an equivalent or as may be specified by the Appropriate Authority.</p>
	<p>(2) Children of NRI / OCI / PIO, Children of Indian workers in the Gulf countries, Foreign National.-</p>	<p>(i) Passed the Bachelor of Fine Arts (B.F.A) degree examination (12 +4 or 10+5 degree course) in the respective branch with minimum Second Class, of the recognized University or an equivalent or as may be specified by the Appropriate Authority.</p>

Method of calculating marks at qualifying examination for deciding eligibility.—While deciding the eligibility of the Candidates following procedure shall be adopted,-

Explanation.—1: If letter grades are assigned at SSC, HSC, Degree, Diploma or its equivalent examination the candidate must submit the certificate of conversion of letter grades into marks from the competent authority at the time of submission of application form. The eligibility shall be decided based on the basis of equivalent marks.

Explanation.—2: The Grades or Marks are considered on the basis of which the Class of Degree is awarded by respective University or Board.

Explanation.—3: The percentage of marks shall be calculated by rounding off to nearest integer.

Explanation.—4: If the Candidate reappears for the qualifying examination with all subjects then the marks obtained in the latest examination shall only be considered.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

DR. KIRAN PATIL,
Deputy Secretary to Government.